

Vakka-Suomen ja lähialueen äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelma

Uudenkaupungin kaupunki

Varsinais-Suomen liitto

Varsinais-Suomen ELY-Keskus

 Varsinais-Suomen liitto

Elinkeino-, liikenne- ja
ympäristökeskus

Tiivistelmä

Uudessakaupungissa sijaitseva Valmet Automotiven tehdas on sopeuttanut tuotantoaan vähentäen vuosien 2022–2023 aikana yhteensä noin 2000 työpaikkaa Uudestakaupungista. Verkostovaikutukset koko Vakka-Suomen elinkeinorakenteeseen ja työpaikkamääriin ovat merkittävät.

Tässä suunnitelmassa esitetään perustelut ja mahdolliset toimenpiteet äkillisen rakennemuutoksen tuki -mekanismin käyttöönotoksi Uudessakaupungissa ja Vakka-Suomessa. Uusikaupunki on yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa tunnistanut kolme keskeistä alueellista tavoitetta, joihin pääsemiseksi esitetään erilaisia toimenpiteitä. Ehdotetut toimenpiteet jakautuvat kahteen kahden vuoden jaksoon (2+2), joiden resursoinnin pääpaino ajoittuu ensimmäiseen kahteen vuoteen muutostuen kiireellisyyden vuoksi.

Kuva 1. Äkillisen rakennemuutoksen toimenpiteet Uudenkaupungin alueella.

Uudenkaupungin autotehtaan rakennemuutos on yhtäaikaaisesti sekä valtava kriisi että merkittävä mahdollisuus. Uudenkaupungin hyvä sijainti Vakka-Suomen ytimessä, autotehtaan teollinen infrastruktuuri ja toimivat alihankintaverkostot mahdollistavat uuden kasvun ja työpaikat – jos vain oikea-aikainen ja oikein mitoitettu elinkeinopolitiikka tukevat niitä. Äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman avulla tavoitteet on mahdollista saavuttaa.

Atso Vainio

Kaupunginjohtaja
Uudenkaupungin kaupunki

Kari Häkämies

Maakuntajohtaja
Varsinais-Suomen liitto

Olli Madekivi

Ylijohtaja
Varsinais-Suomen ELY-keskus

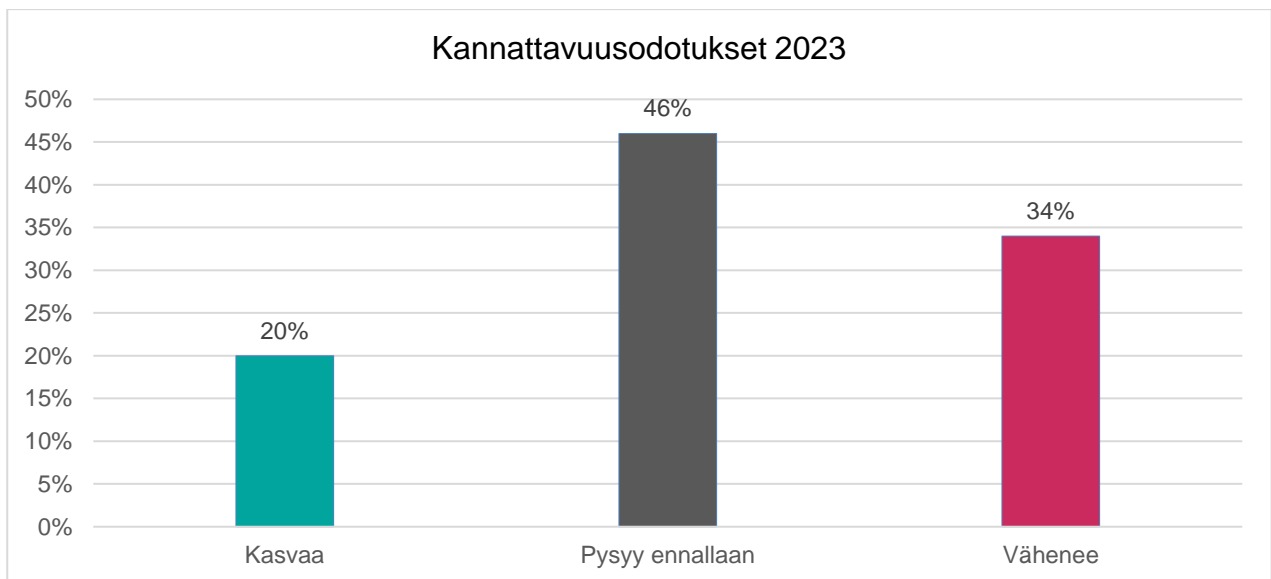
Sisällysluettelo

Tiivistelmä	2
Sisällysluettelo.....	3
Yleiskuva Varsinais-Suomen taloudellisesta tilanteesta ja näkymistä	4
Uudenkaupungin ja Vakka-Suomen tilanne	7
Äkillisen rakennemuutoksen toimintamalli	10
Äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelma.....	12
Tavoitteet	13
Tavoite 1: Työvoiman saatavuuden parantaminen ja työttömyyden vähentäminen	13
Tavoite 2: Elinkeinorakenteen uusiutuminen	14
Tavoite 3: Uudet investoinnit.....	14
Äkillisen rakennemuutoksen toimintamoduulit	16
1. Työvoimatarpeen kartoittaminen ja työllistämisen tukipalvelut yrityksille	16
2. Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen mahdollisuuksien tunnistaminen – proaktiivinen yritysneuvonta.....	18
3. Vakka-Suomen Yritys- ja Talent-hautomo	20
4. Kala- ja elintarvikeklusterin kasvuedellytykset.....	22
5. Infraratkaisut auto- ja akkutehtaan tarpeisiin	25
6. Matkailun monet mahdollisuudet	27
7. Energiaklusterin käynnistäminen Vakka-Suomeen.....	29
Toiminta-aika ja rahoitus	32
ÄRM Toimintamallin seuranta.....	36
Liitteet:	38

Yleiskuva Varsinais-Suomen taloudellisesta tilanteesta ja näkymistä

Varsinais-Suomen ELY-keskuksen tilanearvion mukaan koko Varsinais-Suomen taloudellinen tilanne näyttää todella utuiselta lähitulevaisuuteen katsottaessa. Monet elinkeinoelämästä ja työmarkkinoilta tulevat signaalit ovat ristiriitaisia ja lisäksi globaali tilanne on erittäin herkkä erilaisille heilahduksille, joilla tuntuu olevan lähes välitöntä vaikutusta myös paikallisesti.

Eri toimialojen kesken lähitulevaisuuden näkymät maakunnassa polarisoituvat. Meriteollisuus ja muu teknologiateollisuus, ICT-sektori ja erilaiset palvelut ovat aloja, joilla tilanne on positiivinen. Odotukset kuljetuksen ja logistiikan, kaupan ja rakennusteollisuuden aloilla ovat negatiivisia. Rakennusteollisuuden tilanne näyttäytyy asiantuntijoidenkin silmiin varsin ristiriitaisena valtiovarainministeriön ennustaessa alalle 3–4 prosentin taantumaa tänä vuonna, vaikka maakunnan yritysten tilanne vaikuttaakin toistaiseksi varsin hyvältä.

Kuvio 1. Yritysten kannattavuusodotukset Varsinais-Suomessa vuodelle 2023. Lähde: Maakuntaennuste, OP.

Varsinais-Suomen yrittäjien jäsenyrityskyselyyn pohjautuva maakuntaennuste ennakoii talouden kasvun hidastuvan tai kääntyvän laskuun vuonna 2023. Yritysten liikevaihdon ja henkilöstömäärän arveltiin kasvavan edelleen mutta erittäin huolestuttavaa oli, että yritysten investointihalukkuus oli maakuntaennusteen 30-vuotisen historian alhaisimmalla tasolla. Vuoden alkupuolella ilmestynyt pk-yritysbarometri vahvistaa maakuntaennusteen synkähköjä arvioita kuluvan vuoden kehityksestä ja suhdannenäkymä koetaan muuta maata heikompana. Yritysten investointihalukkuutta rajoittaa

osaltaan varmasti epävarmuus siitä, löydetäänkö investointien tuoman kasvun edellyttämää osaavaa työvoimaa.

EK:n suhdannebarometrissä (I/2023) kerättiin Lounais-Suomen yritysten näkymiä, jotka havaittiin kyselyn perusteella melko harmaiksi ja varovaisemmiksi kuin koko maassa keskimäärin. Paikalliset ennusteet ovat hyvin linjassa valtiovarainministeriön kevään taloudellisen katsauksen kanssa, joka ennakoi BKT:n lievää supistumista tänä vuonna kotimaisen kulutuskysynnän heiketessä hintojen ja korkojen nousun takia. Myöskään käynnissä olevien yhteistoimintaprosessien runsas määrä ei lupaa kovin hyvää lähitulevaisuuden talouskehitykselle. Yt-prosesseja on käynnissä maakunnan yrityksissä normaalivuosiin verrattuna 50 prosenttia enemmän.

Työvoimapula on riehunut edelleen erittäin rajuna monilla toimialoilla huolimatta työmarkkinoiden yllä leijuvista uhkakuvista. Varsinkin sosiaali- ja terveysalalla sekä opetuslalla kärsitään todella kovasta työvoimapulasta. Lisäksi esimerkiksi kone- ja metalliteollisuuden sekä rakennusteollisuuden ylemmistä toimihenkilöistä on selkeää puutetta. Muilla työvoimapulasta kärsivillä aloilla voidaan nähdä myös kohtaanto-ongelmaa, jossa työpaikat ja työntekijät eivät eri tekijöiden johdosta kohtaa toisiaan. Raju puute työvoimasta on aiheuttanut sen, että työnantajat pyrkivät pitämään osaavasta työvoimasta kiinni ennakoidusta laskusuhdanteesta huolimatta ja hakevat ratkaisuja tilanteeseen lomautuksin, töiden uudelleenjärjestelyillä sekä muilla työaikajoustoilla välttääkseen irtisanomiset.

Kesän matkailusesongista ennakoidaan vilkasta Turun ja Vakka-Suomen seuduilla ja saaristossa. Koronaepidemian aikana päätään nostanut kotimaan matkailu näyttää jatkuvan vahvana ja esimerkiksi saariston majoituskohteiden varaustilanne on vuoden alussa parempi kuin koskaan aikaisemmin. Tämä viittaa sekä kansainvälisten asiakkaiden määrän kasvun jatkumiseen sekä siihen, että kotimaiset asiakkaatkin näkevät lomailun saaristossa potentiaalisena vaihtoehtona ulkomaanmatkailulle. Kapasiteetti- ja työvoimapula sekä lyhyt sesonki lienevät isoimpia pullonkauloja hyvässä kehityksessä.

Varsinais-Suomen työllisyyden trendiluku nousi viime vuoden viimeisellä kvartaalilla 76,1 prosenttiin, joka oli maakunnista kolmanneksi paras, koko maan trendiluvun ollessa 74,4 prosenttia. Maakunnan trendi parani suhteessa vuodentakaiseen yli kaksi prosenttiyksikköä. Työvoiman kysyntä piristyi loppuvuonna tulleen suvantovaiheen jälkeen ja avoimia työpaikkoja oli todella runsaasti tarjolla taas alkuvuonna. Tosin erityisesti kuljetus- ja rakennusalalla kysyntä on ollut selkeästi vähäisempää kuin viime vuonna, jolloin kysyntä oli poikkeuksellisen suurta. Kuljetus- ja rakennusalan lievä alamäki kielii negatiivisesta lähitulevaisuuden kehityksestä, kyseisten alojen

reagoidessa yleensä nopeimmin suhdannevaihteluihin. Sosiaali- ja terveysalla, opetusalla sekä maatalous- ja puutarha-aloilla kysyntä on ollut jopa vielä viime vuotta rajumpaa.

Työttömyyden rakenteissa on tapahtunut selkeitä muutoksia. Ulkomaalaisten työttömien määrä on kasvanut alkuvuoteen 2022 verrattuna liki 20 prosentilla. Varsinkin Valmet Automotiven viimekesäiset irtisanomiset ja lomautukset ovat vetäneet määrät kasvuun. Kokonaisuudessaan työttömyys on pudonnut muiden ryhmien osalta ja jopa pitkäaikaistyöttömien määrä on pudonnut viime vuodesta 15 prosentilla. Naisten työttömyys (-8 %) on supistunut huomattavasti nopeammin kuin miesten (-1 %), jos verrataan tilannetta vuodentakaiseen. Seutukunnallisesti tarkasteltuna Vakka-Suomen työttömyys on kärsinyt eniten, juuri autotehtaan vaikutuksesta. Turun seutukunnan työmarkkinat ovat imeneet työttömiä työmarkkinoille kohtuullisen hyvin ja siellä tilanne on parantunut vuodessa huomattavasti. Tämä on luonnollisesti näkynyt myös koko maakunnan tilanteessa Turun seutukunnan muodostaessa sekä alueen väestöstä mutta varsinkin työpaikoista valtaosan.

Työ- ja elinkeinoministeriön julkaiseman Työvoimatiekartan mukaan selkeästä työvoimapulasta kärsiviä toimialoja Varsinais-Suomessa ovat sosiaali- ja terveysala, puhtaanapito- ja kiinteistöhoitoala, talous- ja rahoitusala sekä opetusala. Näillä aloilla lähes kaikki helposti työllistyvät (ilman tiekarttatyössä määritellyjä työllistymisen riskitekijöitä) ammattilaiset ovat jo työssä, eikä työttömien joukossa ole enää juurikaan reservejä. Varsinais-Suomessa normaalisti pula-aloiksi mielletyt rakennusala, kone- ja metalliteollisuusala sekä matkailu- ja ravitsemusala kärsivät tiekartan mukaan työvoimapulan lisäksi myös selkeistä kohtaanto-ongelmista. Kohtaanto-ongelman kasvussa on kyse enemmänkin työsuhteen tyypistä kuin alueellisen kohtaannon heikkenemisestä. Kone- ja metalliteollisuudessa sekä rakennusteollisuudessa korkeakoulutuksen omaavista johtotason tekijöistä on myös selvästi pulaa. Ylitarjontaa tekijöistä on perinteisesti luovilla aloilla ja tekstiilialalla sekä joissain yksittäisissä ammateissa kuten baarimestarit, kemianteollisuuden prosessinhoitajat, sovellusohjelmoijat ja konepuusepät.

Valtiovarainministeriön kevään ennusteessa uskotaan Suomen kokonaistuotannon supistuvan niukasti vuonna 2023 ja työvoiman kysynnän vähentyvän, jolloin huippukorkealla oleva työllisten määrä supistuu noin puoli prosenttia. Orastava taantuma vetänee myös työttömien määrän lievään nousuun vuoden 2023 aikana. Taantuman odotetaan kuitenkin jäävän hyvin väliaikaiseksi ja työllisyyden ennakoidaan paranevan vuonna 2024 uudelleen. Varsinais-Suomen tilanne vientivetoisena maakuntana on vielä enemmän sidoksissa myös kansainvälisen tilanteen kehitykselle, jolloin heilahtelut voivat olla koko Suomea suuremmat.

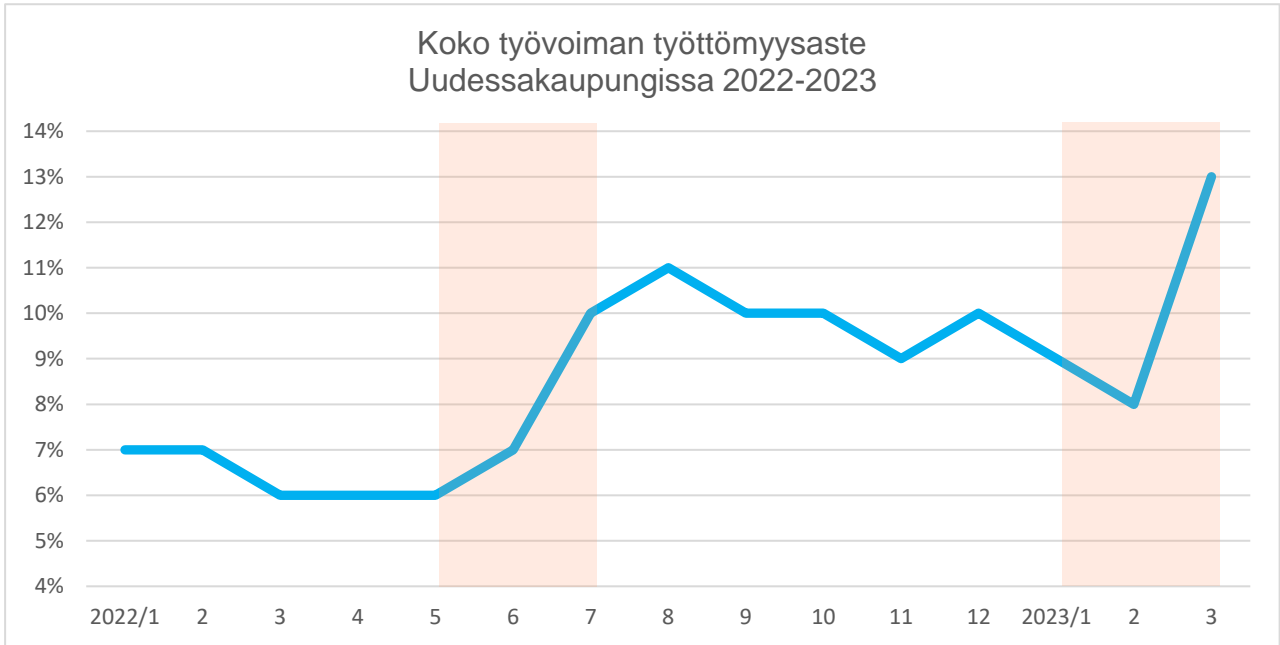
Uudenkaupungin ja Vakka-Suomen tilanne

Vakka-Suomen aluetta koettelevat erityisesti autoteollisuuden ongelmat. Uudessakaupungissa sijaitseva Valmet Automotiven autotehdas on parhaimmillaan ollut runsaan 4 000 ihmisen työpaikka ja samalla Uudenkaupungin ja Vakka-Suomen ylivoimaisesti suurin työnantaja ja erityisen merkittävä myös koko Varsinais-Suomea ajatellen. Autonrakentaminen on viimeisten vuosien aikana ollut haasteellinen toimiala, minkä seurauksena Uudenkaupungin autotehdas on joutunut merkittävästi sopeuttamaan liiketoimintaansa.

Työntekijämäärää autotehtaalla on vähennetty kahdessa vaiheessa: ensin kesällä 2022 irtisanottiin 350 ja lomautettiin 660 henkeä. Vuoden 2023 keväällä irtisanottiin 500 työntekijää ja lomautettiin 500. Yhteensä suora työpaikkavähennelmä on ollut 1500 työpaikkaa. Lisäksi työpaikkoja on kadonnut tehtaalle vuokratyövoimaa tarjoavilta yrityksiltä sekä tehtaan alihankintaketjusta. Vuosina 2019–2020 kokonaistyöntekijämäärä oli runsaat 3500, joista valtaosa työskenteli Uudenkaupungin tehtaalla. Viimeisten irtisanomisten ja lomautusten jälkeen auto- ja akkutehtaalla työskentelee yhteensä 1550 henkilöä.

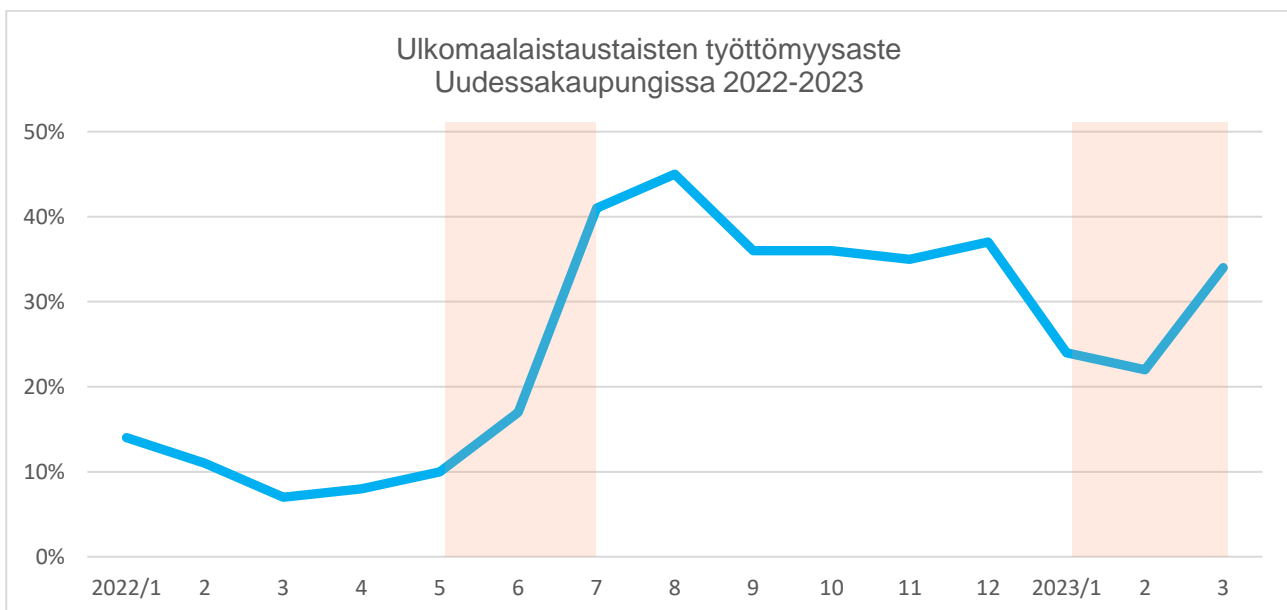
Irtisanottavista ja lomautetuista noin 60 % on Vakka-Suomen alueelta, muut ovat pendelöineet töihin seutukunnan ulkopuolelta. Kokonaisuudessaan menetettyjen työpaikkojen määrä vastaa peräti lähes 20 % Uudenkaupungin kaikista työpaikoista ja noin 12 % koko Vakka-Suomen seutukunnan työpaikoista. Autotehtaan työpaikkojen väheneminen synnyttää negatiivisia heijastusvaikutuksia myös kauppaan ja muihin palveluihin sekä kuljetus- ja logistiikkatoimialaan. Yhteensä näiden noin 2 000 työntekijän verokertymä on ollut valtiolle, hyvinvointialueelle ja kunnille vuosittain yhteensä noin 20 miljoonaa euroa¹.

¹<https://www.valmet-automotive.com/wp-content/uploads/2022/03/2021-va-group-konsernitilinpäätös-ja-tilintarkastuskertomus.pdf>

Kuvio 2. Työttömyysaste Uudessakaupungissa vuosina 2022–2023. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Uudenkaupungin alueen työllisyystilanteen erityishaaste on, että merkittävä osa autotehtaalta työpaikan menettäneistä henkilöistä on ulkomaalaistaustaisia. Kokonaisuudessaan autotehtaan laajojen rekrytointien seurauksena ulkomaalaistaustaisten asukkaiden määrä Uudenkaupungin alueella on kasvanut merkittävästi. Kun 2014 osuus oli vielä noin 2 %, niin vuoden 2021 lopulla se oli kasvanut jo lähes 8 prosenttiin koko väestöstä. Marraskuun lopussa 2022 vieraskielisiä työnhakijoita oli Uudessakaupungissa 416 henkilöä. Samaan aikaan kaikkien työttömien työnhakijoiden määrä oli 1347 henkilöä. (Lähde TEM Kuntakokeilumittarit)

Kuvio 3. Ulkomaalaistaustaisten työttömyysaste Uudessakaupungissa vuosina 2022–2023. Lähde: Työ- ja elinkeinoministeriö, työnvälitystilasto.

Toisaalta on havaittavissa, että Uudenkaupungin alueen yrityksillä on tarve rekrytoida lisää työvoimaa ja pahimmillaan työvoimapula mainitaan jopa kasvun esteenä. Tässäkin tilanteessa on kuitenkin havaittavissa ongelmia olemassa olevan työvoiman tarjonnan ja kysynnän kohtaamisessa. Keskeisesti esille nousevat ongelmat suomen kielen osaamisessa sekä etenkin pk-yritysten rajalliset resurssit toteuttaa vieraskielisen henkilön rekrytointia.

Uudenkaupungin kaupunki on mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Työvoimaviranomaisen tehtävä on vastata työllistymistä ja kotoutumista edistävästä työvoimapalveluista julkisen työvoimaja yrityspalvelulain (JTYPL) ja kotoutumisen edistämisestä annetun lain mukaisesti. Vieraskieliset työnhakijat ohjautuvat automaattisesti kunnassa toteutettavien työllisyyspalvelujen asiakkaaksi. Siksi on erityisesti kunnan vastuulla löytää uusia keinoja tehostaa olemassa olevan työvoiman kysynnän ja vieraskielisen työvoiman tarjonnan kohtaamista. Maahanmuutto on myös yksi mahdollisuus vahvistaa kunnan elinvoimaa. Maahanmuuttajien kotoutuminen paikkakunnalle edellyttää panostuksia maahanmuuttajien työllistymisen parantamiseen ja kielitaidon lisäämiseen.

Kasvuedellytyksiä Vakka-Suomen alueella syntyy muun muassa energiasektorin murroksen ja vihreän siirtymän kautta, mikä antaa pohjaa alueen energiaklusterin kasvulle ja uusien työpaikkojen syntymiselle. Kesällä 2023 Uudessakaupungissa alkaa 206 MWp aurinkovoimalan rakentaminen ja tuotantoalueen viereen on suunnitteilla myös 50 MW:n energiavarasto. Vakka-Suomen alueella on etenemässä myös muita aurinko-, tuuli- ja biovoimahankkeita, joista osa on vasta tunnusteluvaiheessa, mutta osa jo varsinaisessa suunnittelussa ja lupaprosessissa.

Valmet Automotiven sopeutustoimet eivät koske akkutuotantoa ja sen oletetaan kasvavan merkittävästi lähivuosien aikana. Suunnitteluasteella on myös uusia investointeja akkuteollisuuteen. Myös levylämmönsiirtimiin erikoistuneen Vahteruksen tuotanto ja henkilöstömäärä (nyt yli 400 työntekijää) on ollut vahvassa kasvussa.

Äkillisen rakennemuutoksen toimintamalli

Uudenkaupungin elinkeino- ja työllisyyspalvelut koordinoivat Uudenkaupungin ja seudullisten sekä maakunnallisten toimijoiden yhteistyötä äkillisen rakennemuutoksen toimintamallissa. Valmet Automotiven uusimpien sopeutustoimien tultua tietoon Uudenkaupungin kaupunki yhdessä TE-toimiston kanssa käynnisti jo ennakoivia toimia työllisyystilanteen hallitsemiseksi ja tehtaalta irtisanottavien tukemiseksi. Sopeuttamistoimien mittakaava ja maantieteellinen laajuus perusteli kuitenkin laajentamaan rakennemuutoksen hallintaa. Varsinais-Suomen liiton maakuntahallitus päätti 24.4.2023 perustaa teollisuuden rakennemuutosryhmän, jonka puheenjohtajana toimii maakuntahallituksen puheenjohtaja. Ryhmän ensimmäisenä tavoitteena on riittävän laajan tilannekuvan luominen, tiedon jakaminen ja toimijoiden roolien tunnistaminen.

Teollisuuden rakennemuutosryhmän ensimmäinen kokous pidettiin 28.4.2023 ja mukaan kutsuttiin osallistujia laajasti paitsi Varsinais-Suomen, myös Satakunnan alueelta. Kokouksessa todettiin oikean tilannekuvan sekä konkreettisia toimenpiteitä sisältävän toimintasuunnitelman syntymisen merkitys. Sovittiin, että Varsinais-Suomen ELY-keskus kokoaa pienemmän koordinaatiotyöryhmän, joka on kokoontunut 5.5.2023 sekä 22.5.2023. Osallistujia olivat Laitilan, Turun ja Uudenkaupungin kaupungit, Varsinais-Suomen liitto, Varsinais-Suomen ELY-keskus sekä edustajat Työ- ja Elinkeinoministeriöstä. Varsinainen työ toteutetaan pienemmissä työryhmissä.

Edellisten lisäksi tilannetta on käyty läpi Turun seudun työllisyyden edistämisen kuntakokeilun ryhmässä 4.5.2023. Mukana kokeilussa ovat Turku, Uusikaupunki, Laitila, Paimio ja Sauvo.

Työ- ja elinkeinoministeriö tarkastelee äkillisen rakennemuutoksen tukea seuraavan kriteeristön kautta:

Kriteeri	Uusikaupunki ja Vakka-Suomi
Elinkeinoelämän rakenteissa on tapahtunut äkillinen muutos, josta aiheutuu uhkaava aluetalouden kriisi	Autotehdas on vähentänyt yhteensä noin 2000 työpaikkaa kesällä 2022 ja keväällä 2023.
Työpaikkojen poistumisen kokonaismäärä yrityksessä on useita satoja ja suhteellinen vaikutus on alueellisesti kriittinen	Autotehdas on vähentänyt yhteensä noin 2000 työpaikkaa kesällä 2022 ja keväällä 2023, joka vastaa noin 20 prosenttia Uudenkaupungin kaikista työpaikoista.
Alueella on jatkuvan elinkeinorakenteen kehittämisen seurauksena uudistumispotentiaalia.	Vakka-Suomessa on vahvaa, erityisesti pientä ja keskisuurta yritystoimintaa, jonka kehitys kokonaisuutta tarkasteltaessa jää helposti

	<p>autotehtaan lukujen varjoon. Viiden viimeisen vuoden aikana yritysten kokonaismäärä Vakka-Suomessa on kasvanut 12 % ja alle 250 henkeä työllistävien yritysten yhteenlaskettu liikevaihto 20 %.</p> <p>Autotehtaan rekrytointien vuoksi seudulla on myös jopa valtakunnallisesti merkittävä työperäisen maahanmuuton keskittymä, joka tuo oman lisänsä alueen potentiaaliin.</p>
<p>Valtioneuvoston lisätoimilla ja -rahoituksella katsotaan olevan oleellinen merkitys uudelleentyöllistymisessä sekä uuden yritystoiminnan ja työpaikkojen luomisessa.</p>	<p>Aluetta kohtaava muutos on mittakaavaltaan niin laaja, 20 % Uudenkaupungin työpaikoista, että valtioneuvoston lisätoimet ovat perusteltuja ja toimenpiteillä pystytään estämään alueen taantumista ja edistämään elinkeinojen uudistumista ja uusien työpaikkojen syntymistä.</p>

On selvää, että Uudenkaupungin ja Vakka-Suomen tilanne täyttää äkillisen rakennemuutoksen kriteerit.

Työ- ja elinkeinoministeriö teetti vuonna 2022 arvion ÄRM-toimintamallin kokonaistoimivuudesta ja vaikuttavuudesta. Arvioon sisältyviä suosituksia on hyödynnetty tämän toimintasuunnitelman laatimisessa.

Äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelma

Äkillisen rakennemuutoksen (ÄRM) taustalla on Valmet Automotiven irtisanomiset ja niistä seuraavat haasteet niin irtisanotuille työntekijöille, tehtaan alihankintaketjuille kuin koko Vakka-Suomen alueelle.

Toimintasuunnitelman keskeiset tavoitteet ovat:

1. Työvoiman saatavuuden parantaminen ja työttömyyden vähentäminen
2. Elinkeinorakenteen uusiutuminen
3. Uudet investoinnit

Tavoitteita toteuttavat toimenpiteet jaetaan osakokonaisuuksiin, joiden toimenpiteitä ja tarvittavia resursseja voidaan tarkastella erillisinä moduuleina. Kukin moduuli on toteutettavissa sellaisenaan riippumatta muiden osatoimenpiteiden toteutuksesta.

Uudenkaupungin alueen äkillisen rakennemuutoksen toimintasuunnitelman toimenpiteet voidaan niiden vaikutuksen mukaan jakaa kolmeen ryhmään, eli lyhyen, keskipitkän ja pitkän aikavälin tavoitteisiin. Lyhyen tähtäimen keskeinen tavoite on edistää nopeaa työstä työhön siirtymistä, sekä työttömiksi jääneiden yrittäjäyyspotentiaalin hyödyntämistä. Keskipitkän aikavälin tavoitteena on alueella olemassa olevien yritysten kasvun ja kansainvälistymisen tukeminen, minkä myötä alueen yritystoiminta vahvistuu monialaisesti ja syntyy uusia työpaikkoja. Pitkällä aikavälillä vahvistetaan yritystoimintaympäristöä keskittyen erityisesti alueen luontaisiin vahvuuksiin.

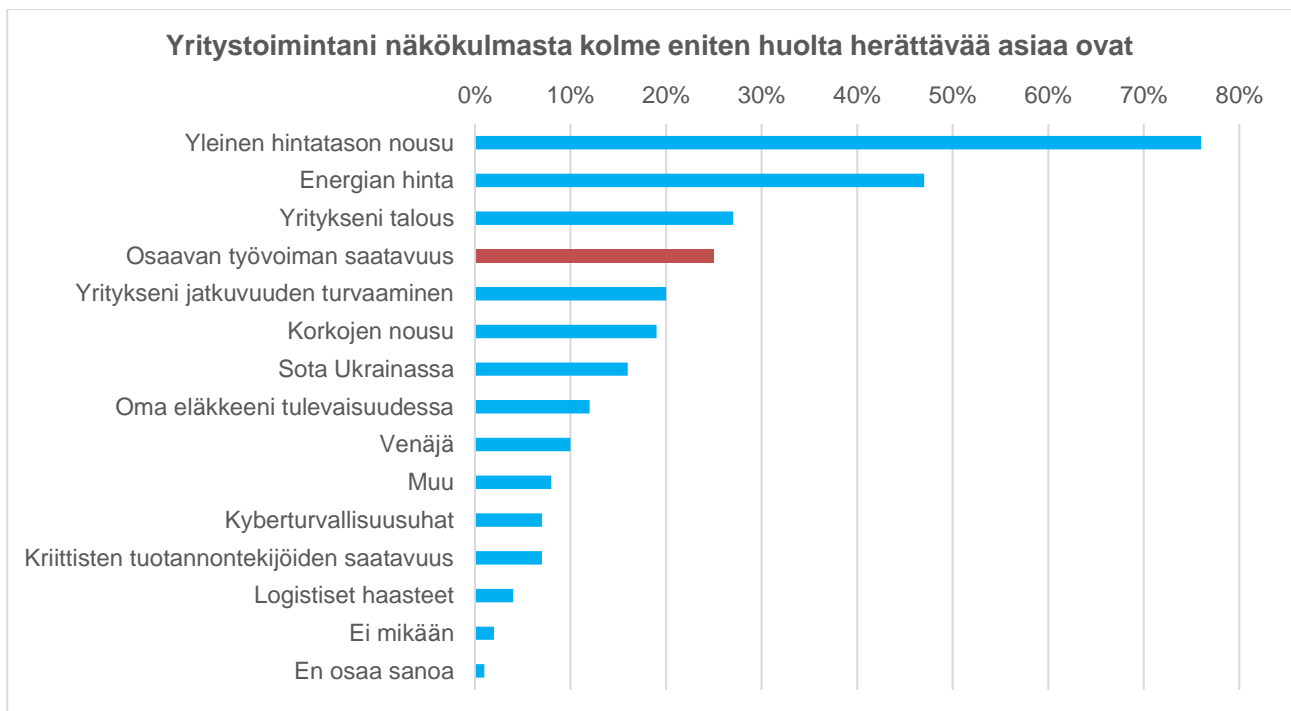
Tavoitteet

Tavoite 1: Työvoiman saatavuuden parantaminen ja työttömyyden vähentäminen

Parannetaan alueen yritysten työvoiman saatavuutta ja vähennetään työttömyyttä alueella - Työvoiman kysynnän ja etenkin vieraskielisen työnhakijan kohtaamisen parantaminen.

Osaavan työvoiman saatavuus on edelleen yksi merkittävistä kasvun esteistä, mikä näkyi muun muassa viimeisimmän Varsinais-Suomen maakuntaennusteen² vastauksissa. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelma on noussut kuitenkin selkeästi esille muun muassa kaupungin aiemmin järjestämässä rekrytointitapahtumassa, jossa autotehtaalta viime vuonna irtisanotuille ja lomautetuille henkilöille etsittiin työpaikkoja paikallisista yrityksistä.

Eryteisesti on tarve kartoittaa vieraskielisten työllistymiseen vaikuttavia tekijöitä ja käytännön tasolla poistaa työllistymisen esteitä. Samalla luodaan työskentelymalli kunnan työllisyyspalveluihin, joka on siirrettävissä uuteen kokonaisuuteen kuntakokeilujen päättyessä laajemmallakin alueella. Vieraskielinen työvoimapotentiaali voi myös kadota seudulta, jollei jatkomahdollisuuksiin tarjota mahdollisuuksia nopealla aikataululla.

Kuvio 4. Yrittäjien yritystoimintaan liittyvät, huolta herättävät asiat. Lähde: Varsinais-Suomen maakuntaennuste 2023.

Tavoite 2: Elinkeinorakenteen uusiutuminen

Yrityshautomotoiminnan avulla lisätään uusyritystoimintaa - Hyödynnetään erityisesti maahanmuuttotaustaisten henkilöiden yrittäjyyspotentiaali.

Autotehtaan tuotannon merkittävä kasvu synnytti muuttoliikkeen Uuteenkaupunkiin, joka etenkin viimeisten vuosien aikana painottui maahanmuuttotaustaisiin henkilöihin. Uudet asukkaat tuovat aina mukanaan myös uusia potentiaalisia liiketoimintaideoita ja yrittäjyysaktiivisuutta. Tämä potentiaali on nyt pyrittävä hyödyntämään yrityshautomotoimintaa laajentamalla. Lisähaastetta hautomotoimintaan tuo potentiaalisen yrittäjän vieraskielisyys ja se, että esimerkiksi toiminta- ja säädösympäristö voi olla suomalaistaustaista tuntemattomampi. Maahanmuuttotaustaisten henkilöiden synnyttämä yrittäjyyspotentiaali on jo nyt selvästi havaittavissa Uusyrityskeskuksen toiminnassa.

Edistämme jo olemassa olevien yritysten kasvua ja kansainvälistymistä

Liiketoiminnan kehittäminen on luonnollisesti aina yrityksen omalla vastuulla, mutta kasvun ja kansainvälistymisen esteinä voi usein olla tekijöitä, joihin yrityspalvelujen avulla voidaan vaikuttaa. Yksin jo se, että Suomen pienten kotimarkkinoiden vuoksi vientiponnistelut olisi aloitettava usein hyvin pienin resurssein voi johtaa siihen, että niihin ei lähdetä lainkaan, vaikka potentiaalia muutoin olisi.

Yritysten toimintaedellytysten, kilpailukyvyn ja kansainvälistymisen edistämiseksi on olemassa erilaisia valtiohallinnon tarjoamia tuki- ja rahoitusinstrumentteja, mutta yrityksillä ei aina ole riittävää ja ajantasaista tietoa eri tukimahdollisuuksista.

Tavoite 3: Uudet investoinnit

Alueellisten toimintaympäristötekijöiden edistäminen, markkinointi ja invest in -toiminnot.

Yritysten investoinnit ja sijoittumispäätökset perustuvat ennen muuta niiden omiin liiketoimintatarpeisiin. Alueellisilla toimintaympäristötekijöillä on aina vaikutus lopulliseen päätökseen. Hyviä esimerkkejä alueellisista tekijöistä ovat muun muassa alueen liikenteellinen saavutettavuus. Tulevaisuudessa mitä todennäköisimmin korostuu muun muassa se, kuinka alue pystyy profiloitumaan kestävän talouden ja mm. hiilineutraalisuuden kannalta.

Kehitämme autotehtaan toimintaympäristöä ja vahvistamme alueellista ekosysteemiä uuden kasvun mahdollistamiseksi.

Vaikka juuri autotehtaan kokemat ongelmat ovat johtaneet Uudenkaupungin alueen äkilliseen rakennemuutokseen, jää kansallisessa mittakaavassa merkittävä tehdas edelleen toimintaan ja odotusarvona on sen mahdollisuus uuteen kasvuun. Koko autoteollisuus on murrosvaiheessa, jossa sähköistymisen myötä autokanta globaalisti voi muuttua nopeasti ja markkinoille tulla uusia toimijoita. Tällöin sopimusvalmistajien asema ja merkitys kasvaa uudelleen, mikä tuo paljon uusia mahdollisuuksia myös Uudenkaupungin autotehtaalle. On tärkeää huomioida myös, että nyt toteutettavat sopeutumistoimet eivät koske akkuliiketoimintaa. Uudenkaupungin autotehtaan aseman varmistaminen sähköisen liikenteen kehittämisen kärkijoukoissa on tärkeää paitsi alueellisesti, myös kansallisesti.

Äkillisen rakennemuutoksen toimintamoduulit

1. Työvoimatarpeen kartoittaminen ja työllistämisen tukipalvelut yrityksille

Uudenkaupungin alueen työttömyys on autotehtaan työpaikkojen vähenemisen myötä kasvanut merkittävästi. Toisaalta muun muassa viimeisimmän Varsinais-Suomen maakuntaennusteen vastausten perusteella osaavan työvoiman saatavuus on silti ollut yksi merkittävistä kasvun esteistä Vakka-Suomen alueella. Työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaanto-ongelma on kuitenkin noussut selkeästi esille muun muassa kaupungin aiemmin järjestämässä rekrytointitapahtumassa, jossa autotehtaalta viime vuonna noin tuhannelle irtisanotuille ja lomautetuille henkilöille etsittiin työpaikkoja paikallisista yrityksistä. Erityisesti korostuu koulutustarve sekä pk-yritysten kynnys rekrytoida vieraskielistä työvoimaa.

Vuoden 2022 kesällä autotehtaalla toteutettujen irtisanomisten ja lomautusten myötä Uudenkaupungin työttömyys nousi kokonaisuudessaan kymmeneen prosenttiin. Aivan erityisen iso muutos oli ulkomaalaistaustaisen työvoiman kohdalla, jonka työttömyysaste nousi peräti 45 prosenttiin. Ulkomaalaistaustaisten työttömyys laski vuoden aikana ja vuoden 2023 alkupuolella sitä oli saatu laskettua runsaaseen 20 prosenttiin. Autotehtaan uusi työvoiman sopeutustarve on kuitenkin kasvattanut osuutta jälleen. Uusikaupunki ja Laitila ovat Vakka-Suomen alueelta mukana työllisyyden kuntakokeilussa ja vieraskieliset työnhakijat ohjautuvat automaattisesti kunnassa toteutettavien työllisyyspalvelujen asiakkaaksi.

Autotehtaan viimeisimmät sopeutustoimet lisäävät merkittävästi painetta paitsi työllistämisen kynnysten madaltamiseen, niin myös uusien työllistämismahdollisuuksien, eli niin sanottujen piilotyöpaikkojen etsimiseen Vakka-Suomen alueen yrityksistä normaalitilannetta suuremmalla resursoinnilla. Potentiaalisia työpaikkoja etsitään yrityskohtaisilla käynneillä ja tarpeen mukaan kannustetaan sekä avustetaan yrityksiä tuomaan ne TE-toimiston järjestelmään, jotta niitä voidaan työnhakijoille välittää.

Keskeinen tukitoimi työvoiman kysynnän ja tarjonnan kohtaamisen edistämiseksi on yrityskohtaisesti räätälöidyt rekrykoulutukset yhdistettynä tarvittaessa suomen kielen koulutukseen. Varsinais-Suomen ELY-Keskuksen jo saamaa 1 milj. € työllisyysmäärärahalisäystä voidaan osin käyttää näihin koulutuksiin, joskin määrärahalisäys on käytössä myös kohderyhmän täydennyskoulutuksiin, valmennuksiin ja palkkatukeen koko maakunnan alueella.

Uudenkaupungin työllisyyspalvelutiimiin tulee lisätä palvelukoordinaattoreita, joiden tehtävänä on kartoittaa yritysten työvoimatarpeita ja työllistämismahdollisuuksia ja tämän pohjalta koota yhteistyössä TE-toimiston ja oppilaitosten kanssa koulutuspaketteja, joiden kautta työllisyyspalveluiden piirissä olevia henkilöitä saadaan työllistettyä etenkin Vakka-Suomen ja Rauman alueella toimiviin yrityksiin. Lisäksi tehtävänä on myös käytännön tasolla tukea työnaloittajaa ja työnantajaa työsuhteen alkuvaiheessa ja aikana.

Keskeiset toimintalinjat:

- Toteutetaan suorat yrityskontaktoinnit työvoimatarpeen selvittämiseksi sekä mahdollisten piilotyöpaikkojen etsimiseksi ja niiden tuomiseksi julkisesti haettavaksi
- Yrityksille annetaan rekrytointiin liittyviä neuvonta- ja ohjauspalveluja sekä suunnitellaan ja koordinoidaan räätälöityä koulutusta.
- Tuetaan käytännön tasolla työnaloittajaa ja työnantajaa työsuhteen alkuvaiheessa
- Muodostetaan tiimi, jossa tunnetaan sekä yritysten tarpeet että työvoimareservi.

Toiminnan ansiosta:

- Työstä työhön siirtyminen tehostuu ja vältetään pitkittyviä työttömyysjaksoja
- Yritysten työvoiman saanto paranee ja työvoiman saatavuus kasvun esteenä vähenee
- Piilotyöpaikat saadaan TE-palveluiden järjestelmään ja niitä voidaan välittää työnhakijoille
- Koulutuksen avulla edistetään työttömiksi jäävien työmarkkinastatusta
- Kuntakokeilun, TE-palveluiden sekä ELY-keskuksen yhteistyö tiivistyy
- Saadaan kokemustietoa, jota voidaan hyödyntää laajemminkin maahanmuuttajien työllistymisen edistämässä

Toimintamoduulin toteuttaminen edellyttää:

- Kahden henkilötyövuoden resurssi kahden vuoden ajaksi sijoitettuna Uudenkaupungin työllisyyspalvelutiimiin
- Tiivistä yhteistyötä TE-toimiston, ELY-keskuksen ja oppilaitosten kanssa

Talousarvio Palkkakulut 280.000 € kahden vuoden aikana (140.000 €/vuosi)

Muut kustannukset 120.000 € kahden vuoden aikana (60.000 €/vuosi)

Toimintamoduuliin kohdistetaan myös ELY-Keskuksen saamaa 1 miljoonan euron lisärahoitusta

2. Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen mahdollisuuksien tunnistaminen – proaktiivinen yritysneuvonta

Yrityksen liiketoiminnan kehittäminen on aina sen omalla vastuulla, mutta kasvun ja kansainvälistymisen esteinä voi usein olla tekijöitä, joihin yrityspalvelujen avulla voidaan vaikuttaa. Yksin jo se, että Suomen pienten kotimarkkinoiden vuoksi vientiponnistelut olisi aloitettava usein hyvin pienin resurssein voi johtaa siihen, että niihin ei lähdetä lainkaan, vaikka potentiaalia muuten olisi.

Yritysten toimintaedellytysten, kilpailukyvyn ja kansainvälistymisen edistämiseksi on myös olemassa erilaisia valtiohallinnon tarjoamia tuki- ja rahoitusinstrumentteja, mutta yrityksillä ei ole aina riittävää ja ajantasaista tietoa eri tukimahdollisuuksista. Joidenkin tukien perusteet ovat juuri nyt myös osin muuttumassa. Yritystukien tehokas hyödyntäminen on tärkeä osa Vakka-Suomen rakennemuutoksen toteuttamista.

Vakka-Suomen seudulla pysyvää yritysneuvontatoimintaa hoitaa alueen kuntien yhteisellä panostuksella Vakka-Suomen Uusyrittäjäkeskus. Sen resurssit menevät kuitenkin kokonaisuudessaan yritystoimintaa suunnittelevien neuvontaan. Pysyvää neuvontaresurssia jo toiminnassa oleville yrityksille ei seutukunnassa ole, vaan tarjolla on ollut määräaikaisten, toimialakohtaisten kehittämishankkeiden kautta resursoitua neuvontaa. Alueen tämänhetkinen tilanne edellyttää laajaa, proaktiivista yritysneuvontaa, jossa käydään yrityskohtaisesti tarkkaan läpi eri toimialojen pienten ja keskisuurten yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edellytyksiä ja tukimahdollisuuksia.

Vakka-Suomen elinkeinorakenteessa merkittävässä osassa ovat myös pienet ja keskisuuret sopimusvalmistajat. Huomionarvoista näiden yritysten toimintamallissa on se, että niiden toiminta ei ole kovin pitkälle automatisoitua, vaan pikemminkin työvoimavaltaista. Tästä syystä pienikin lisäys tuotantomääriin näkyy välittömästi myös parantuvana työllisyytenä.

Vaikka suuri osa näiden yritysten tuotannosta päätyy lopulta vientiin osana suurempia kokoonpanoja, jää tästä huolimatta yritysten varsinaisen oma suora vienti muutamia poikkeuksia lukuun ottamatta vähäiseksi. Ongelmana on, että tämän tyyppiset pienet teollisuuden sopimusvalmistajat tippuvat helposti erilaisten TKI-toimintaan tai kansainvälistysprojekteihin keskittyvien tukiohjelmien ulkopuolelle huolimatta niiden suuresta potentiaalista alueen yritystoiminnan kasvun kannalta. Lisäämällä yritysneuvonnan resursseja voidaan yrityskäyntien avulla laajalti kartoittaa kasvu- ja kansainvälistymispotentiaalia omaavat yritykset ja auttaa niitä

tunnistamaan olemassa olevia tukimuotoja sekä konkreettisesti auttaa hankehakemusten kirjoittamisessa ja hankeraportoinnissa. Lisäksi on tarkemmin selvitettävä mahdollisuuksia tukea tuotantotilojen laajennuksiin, teollisuustonttien sisäisen logistiikan ja liittymien parannuksiin sekä vanhan konekannan korvausinvestointeihin ja uusiin tuotantolinjoihin liittyviä investointeja.

Keskeiset toimintalinjat:

- Yrityskäyntien avulla kartoitetaan kaikki alueen kasvu- ja kansainvälistymispotentiaalia omaavat yritykset ja tarvittaessa autetaan niitä tunnistamaan kasvuedellytykset.
- Laajennetuilla neuvonta- ja tukipalveluilla lisätään yritysten edellytyksiä hyödyntää jo olemassa olevia, yritysten kasvuedellytysten tukemiseen tarkoitettuja tuki- ja rahoitusinstrumentteja ja autetaan hankehakemusten kirjoittamisessa ja hankeraportoinnissa.
- Selvitetään yritystukien mahdollisia katvealueita ja niihin vaikuttamista
- Kehitetään niin sanottua veturiyritystoimintaa, jossa pienempien alihankkijoiden edellytyksiä kasvaa ja kansainvälistyä edistetään veturiyrityksen/klusterin kautta
- Yritysten kilpailukyvyyn kehittämisessä huomioidaan vihreän siirtymän tuomat mahdollisuudet ja tuotannon pienen hiilijalanjäljen tuoma etu kansainvälisillä markkinoilla.

Toiminnan ansiosta:

- Olemassa olevien yritysten liikevaihto ja työntekijämäärä kasvaa
- Kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavien yritysten lukumäärä kasvaa
- Vakka-Suomen alueen työpaikkarakenne monipuolistuu

Toimintamoduulin toteuttaminen edellyttää:

- Yhden henkilötyövuoden resurssin lisääminen yritysneuvontaan neljän vuoden ajaksi
- Erillinen selvitys yritystukien katvealueiden tunnistamiseksi

Talousarvio: Palkkakulut 280.000 € neljän vuoden aikana (70.000 €/vuosi)

Muut kustannukset 112.000 € neljän vuoden aikana (28.000 €/vuosi)

3. Vakka-Suomen Yritys- ja Talent-hautomomo

Hankkeen aikana luodaan yritys- ja Talent-hautomomallit Vakka-Suomeen. Hautomossa aloittava pienyritys, vasta idea-asteella oleva hanke tai talent-osaaminen saavat systemaattisesti organisoidun kehittämissympäristön

Talent-hautomotoiminnan tavoitteena on aktivoida ihmisiä ja löytää heidän erityisosaamisestaan mahdollisuuksia liiketoiminnan käynnistämiseen tai osaamisen tarjoamiseen yrityksille.

Yrityshautomotoiminnan tavoitteena on aktivoida innovatiivisten uusien yritysten syntymistä ja antaa yrityksille hyvä toimintaympäristö ja asiantunteva tuki yritysten jatkokehittämisessä. Uudenkaupungin alueella vuosina 2009–2013 järjestetyn yrityshautomotoiminnan tuloksena seudulla toimii yhä lukuisia yrityksiä

Hankkeen kohderyhmänä ovat erityisesti autotehtaalta työttömäksi jäänyt ulkomaalaistaustainen työvoima. Heidän kieli- ja kontaktimahdollisuutensa kotimaihinsa luovat uusia mahdollisuuksia seudun yrityksille, mutta kynnys yhteydenottoon, osaamattomuus tai tietämättömyys yritystoiminnasta Suomessa on vähäistä. Siksi tarvitaan neuvontaa ja kontakteja eri tuki- ja neuvojaorganisaatioihin sekä alueen yrityksiin.

1-6kk kestävän idea- ja esihautomovaiheen kautta seulotaan lupaavimmat toimijat ja yritysideoit varsinaiseen 1–2 vuotta kestävään yrityshautomovaiheeseen.

Esihautomovaiheen toimintamuotoja (1-6kk):

- neuvontaa liikeidean syventämisessä, liiketoimintasuunnitelman laatimisessa, yrityksen perustamisessa ja varsinaiseen hautomovaiheeseen siirtymisessä;
- talent-osaajalle osaamisen kartoituksen, suunnitelman ja mahdollisuuksien syventämisen (TOPS), sekä hautomovaiheeseen siirtymisen;
- järjestetään tapahtumia ja ideointitilaisuuksia, joissa etsitään uusia ideoita kasvamaan liiketoiminnaksi ja/tai uusia osaajia löytämään talenttinsa.

Hautomovaiheen toimintamuotoja (1–2 vuotta):

- tuki liiketoiminnan käynnistämässä ja kehittämisessä, kansainvälistymisessä ja riskipääoman hankkimisessa auttamisessa. Mahdollisuus ulkopuolisten asiantuntijapalveluiden käyttöön;

- talent-osaajalle TOPS-suunnitelman seurannan, kontaktit elinkeinoelämään ja sparraustuen;
- järjestetään yritysverkostotapaamisia ja talent-tilaisuuksia.

Keskeisiä yhteistyökumppaneita tulevat olemaan Uusyrittäjäkeskus, yrittäjät, kauppakamari, yrityskummit, kuntien elinkeinotoimistot sekä alueella toimivat ammatilliset oppilaitokset. Lisäksi yhteistyössä Turku Business Regionin kanssa toteutetaan ”yritysluotsi”-palvelualusta, jonka pilottikohteena Vakka-Suomi tulee toimimaan.

Keskeiset toimintalinjat:

- Markkinointi- ja neuvontatilaisuudet
- Ideakilpailut
- Talent-työpajat
- Yritysluotsi-palvelualusta

Toiminnan ansiosta:

- Yksilön osaamisen, olemassa olevien kontaktien ja yksilön potentiaalin kehittäminen johtaa yritysyhteistyöhön tai yritystoimintaan.
- Vuosina 2009–2013 järjestetyn yrityshautomotoiminnan tuloksena seudulla toimii yhä lukuisia yrityksiä

Talousarvio

Hautomo 1 323 000 € neljän vuoden aikana

Yritysluotsi 250 000 €

Toimintamoduulista tarkemmin liitteessä 1.

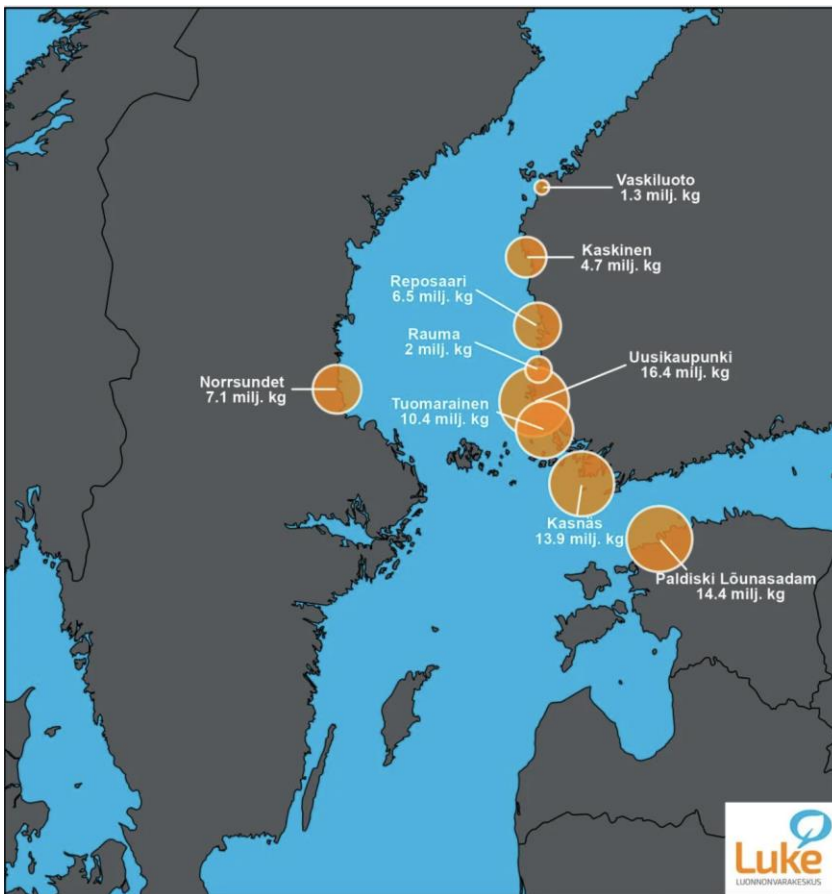
4. Kala- ja elintarvikeklusterin kasvuedellytykset

Kalasadaman kehittämisen tavoitteena on selkeyttää troolikalastuksen ja rannikkokalastajien alueet ja parantaa molempien toimintaedellytyksiä.

Uudenkaupungin keskustassa sijaitseva Suukarin kalasatama on Suomenlahden vilkkain kalasatama. Sataman purkumäärät koostuvat erityisesti avomerikalastuksen eli troolikalastuksen silakan ja kilohailin purusta. Lainsäädännön ohjaamana näiden kiintiöityjen kalalajien purku on ohjattu tunnistettuihin kalasatamiin ja purkupaikkoihin. Suurten troolareiden purkamista mahdollistavia fasiliteetteja on harvassa. Lisäksi satama on tärkeä purkupaikka alueella toimiville pienimuotoista rannikkokalastusta harjoittaville yrityksille.

Alueella jo toimivat yritykset ja julkiset palvelut tukevat toisiaan. Uusia yrityksiä on syntynyt, ja aluetta kohtaan on kysyntää. Rannikkokalastuksessa kasvupotentiaalia kuvastaa kaupungin alueelle rekisteröitynyt 75 kaupallisen kalastajan joukko.

Kuva 2. Suomen kaupallisen kalastuksen saaliiden maihintuonti 2022 ja tärkeimmät purkusatamat.³

³ Luonnonvarakeskus 25.5.2023: https://www.luke.fi/sites/default/files/styles/wide/public/2023-05/tarkeimmat_satamat2022_FI.webp?itok=PIN3xpGJ

Selkämerellä, erityisesti Satakunnan puolella tehdyssä kalastajien kalasatamaselvityksessä Uudenkaupungin satama ja sitä ympäröivä talousalue tunnistettiin selkeäksi kalatalouden klusteriksi.

Alueen kalataloutta leimaavat samat pullonkaulat kuin koko Suomen kalataloutta; alkutuotanto ei kykene tuottamaan riittävästi raaka-ainetta jalostusketjuun. Vastaavasti osin palveluiden resurssipula estää alkutuotantoa laajenemasta.

Uudenkaupungin alueella on mahdollista parantaa alkutuotannon asemaa kehittämällä tärkeimmän purkupaikan eli Suukarin kalasataman palveluita. Avomerikalastuksen osalta laajennusmahdollisuuksilla voidaan varmistaa yhä suuremman saaliin osan päätyminen elintarvikeketjuun aiemman teknisen ja rehukäytön sijasta. Tämä nostaa saaliin arvoa ja alueen käsittelyketjun arvonlisää jo nykyisillä purkumäärillä, ja pienillä kehittämistoimilla alueelle voidaan houkutella lisää purkukertoja. Jo aiemmin tehdyt kehittämistoimet ovat mahdollistaneet purkukapasiteetin nousun.

Tunnistetut kehittämiskohteet ja kehittämisen periaatteet

Kehittämiskohteita valittaessa on kiinnitetty erityistä huomiota siihen, että kehittäminen ei vääristä alueen tunnistetun kalatalousklusterin markkinatilannetta. Tämä tarkoittaa markkinoita kalastuksen alkutuotannon sisällä tai suhteessa jalostusketjuun. Tämän vuoksi osa ilmeisiltä vaikuttavista kehittämissuunnista on rajattu tämän kehittämiskierroksen ulkopuolelle.

Uudenkaupungin Suukarin kalasataman omistus on siirretty kaupungilta Uudenkaupungin Satama Oy:lle. Hallinnon tehostamisen yhteydessä kalasatama siirtyy kaupungin suoraan omistukseen. Siirrolla taataan kalasataman pitkäjänteinen kehittäminen ja avoimuus kalasatamaa koskevassa päätöksenteossa, mitkä ovat julkisen rahoituksen edellytyksiä.

Kehittämisen pohja on luotu 2017 valmistuneessa kalasataman kehittämissuunnitelmassa, jonka työstämiseen osallistuivat kaupunkisuunnittelun lisäksi myös suunnittelun tekniset ammattilaiset ja alueen toimijat ja kalastajat. Tuota suunnitelmaa sopeutetaan tässä niiltä osin kuin esimerkiksi koronapandemian ja Ukrainan sodan aiheuttama kiihtynyt toimialan rakennemuutos on osoittanut tarpeelliseksi.

Talousarvio

Kalasadaman yleissuunnitelman 2023 mukaisten toimenpiteiden kustannusarvio on yhteensä 3,71 miljoonaa euroa jakautuen viiteentoista toimenpidkokonaisuuteen:

1	Lajittelukeskuksen laajentaminen	1 500 000 €
2	Pyydysvarasto jne.	1 100 000 €
3	Jätekatos	10 000 €
4	Rannikkokalastajien tilojen purku	40 000 €
5	Katosrakennuksen purku	25 000 €
6	Katosrakennuksen purku	30 000 €
7	Vanhan laiturin siirto	10 000 €
8	Uuden laiturin rakentaminen	150 000 €
9	Uudet rannikkokalastajien tilat	350 000 €
10		
11		
12	Piha-alueen kunnostus	115 000 €
13	Piha-alueen kunnostus	100 000 €
14	Aita	50 000 €
15	Ranta-viivan täsmääminen jne.	130 000 €
		100 000 €
	Yhteensä	3 710 000 €

Kala- ja elintarvikeklusteri -hankkeen osalta syntyy myös tuloja, joilla katetaan investoinnin käyttö- ja ylläpitokuluja, ei itse investoinnin kuluja. EMKVR-säädösten mukaisesti investointituki voidaan myöntää julkiselle toimijalle, ja kiinteistöjen osalta tuen pysyvyystarkastelu on vähintään 10 vuotta. Tukiehdossa edellytetään myös investointikohteen julkista hallintaa ja käytön avoimuutta. Tukiehdot asettaa ja niitä valvoo Varsinais-Suomen ELY-keskus. Investointien käyttökuluja tulee mm. energian- ja vedenkäytöstä sekä yleisestä kunnossapidosta. Tukiehdot sallivat näiden kustannusten jyvittämisen asiakkaalle. Kustannusten kohdistaminen käyttäjille vähentää tukien kilpailua vääristävää vaikutusta.

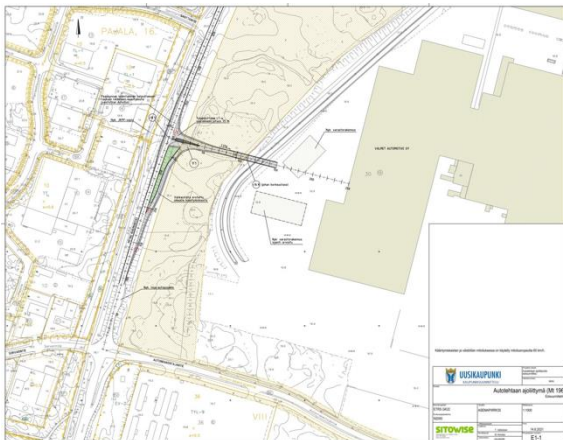
Kalasadaman kehittämisestä tarkemmin liitteessä 2 "Kala- ja elintarvikeklusterin kasvuedellytykset" ja liitteessä 3 "Kalasadaman yleissuunnitelma 2023".

5. Infraratkaisut auto- ja akkutehtaan tarpeisiin

Kevään 2022 tuotantomäärillä, Uudenkaupungin autotehtaan yhä toimiessa täydellä tuotantokapasiteetilla, autotehtaalla purettiin päivittäin 130–150 ja lastattiin 80–100 traileria. Lisäksi valmiita autoja kuljetettiin satamaan noin 50 traileria päivässä. Akkutehtaalle tuli ja lähti noin 10 traileria päivässä. Liikennemäärä tuotti haasteita autotehtaan alueen logistiselle toimintaympäristölle. Vaikka liikenne kokonaisuudessaan tässä tilanteessa on merkittävästi vähäisempää, on tarpeellista kehittää auto- ja akkutehtaan toimintaympäristöä niin, että se osaltaan tukee tuotannon kasvuedellytyksiä jatkossa.

Akkutehtaan toiminta kasvaa edelleen suunnitellulla tavalla ja liikenteen ennustetaan nelinkertaistuvan neljän seuraavan vuoden aikana. Vuonna 2022 tehdyssä *Uudenkaupungin autotehtaan liikennetarpeet* -selvityksessä⁴ on todettu tarve uudelle liittymälle Raumantieltä akkutehtaan kohdalle palvelemaan tehtaan tavaraliikennettä. Toteutuessaan liittymä samalla vähentää Autotehtaankadun raskasta liikennettä. Liittymästä on tehty alustava suunnitelma ja kustannusarvio on 200 000 €.

Kuva 3. Raumantien liittymä

Autotehtaan liikennetarveselvityksessä todettiin myös tarve Kt 43 Kurjenpolun ja Autotehtaankadun liittymän kehittämiseksi. Nykyisellään Kurjenpolun ja Autotehtaankadun liittymien ruuhkautuminen autotehtaan vuoronvaihtojen aikana koetaan ongelmaksi. Kolmihaaraista Autotehtaankadun liittymää käyttää myös raskas liikenne, mutta Kurjenpolun liittymä on vilkkaampi ja nelihaarainen. Parhaana ratkaisukeinona selvityksessä pidetään liikennevaloja, koska ne toimivat paremmin liikenteen sujuvoittamiseksi sekä ovat edullisempi vaihtoehto. Kustannusarvio on 200 000 €.

⁴ https://www.traficom.fi/sites/default/files/media/file/LO2022_Uusikaupunki_autotehtaan%20liikennetarpeet.pdf

Autotehtaan tulevaa kehitystä ajatellen infraratkaisut parantavat sen logistista tehokkuutta. Vielä merkittävämpää kuitenkin on varautuminen auto- ja akkutehtaan kehittämisedellytyksiin jatkossa. Uusilla liikennejärjestelyillä saadaan vapautettua alueen tonttimaata mikä mahdollistaa akkutehtaan laajentamisen, sekä auto- ja akkutuotannon toimialaklusterin rakentumista edistävän investoinnin toteuttamisen. Ottaen huomioon akkuliiketoiminnan tasaisen kasvavan kehityksen, on sen laajentumisedellytyksiin jo tässä vaiheessa syytä varautua. Toimialaklusterin kehittymistä edistävissä investoinnissa on kyse yhteistyökumppanin toimesta toteutettavasta konseptista, jolla alihankkijaverkosto tuodaan tiiviimmäksi osaksi koko tuotantoketjua. Autotehtaan suunnitelmat mahdollistavat toteutuessaan nykyistä laajemman alihankkijaverkoston rakentumisen. Tuotannon klusterirakenne edistää tuotannon kustannustehokkuutta ja tarjoaa suomalaisille pk-yrityksille hyvän kasvun, osaamisen kehittämisen sekä kansainvälistymisen edellytyksiä.

Talousarvio

Raumantien liittymä: 200 000€

Kurjenpolun liikennevalot: 200 000€

Traficomien selvitys *"Uudenkaupungin autotehtaan liikennetarpeet"* liitteenä 4.

6. Matkailun monet mahdollisuudet

Uusikaupunki kuuluu Vakka-Suomen seutukuntaan ja toimii seutukunnan matkailun veturina. Koronapandemia kuritti Vakka-Suomenkin matkailua ja vaikutti alentavasti matkailusta saatuun tuloon ja -työllisyyteen.

	Uusikaupunki (välitön matkailutulo, milj. euroa)	Vakka-Suomi (välitön matkailutulo, milj. euroa)	Varsinais-Suomi (välitön matkailutulo, milj. euroa)	Varsinais-Suomi (kokonaismatkailutulo, milj. euroa) ⁵
2021	16,7	30,5	850	1 390
2022	20,6	37,7	1075	1 700

	Uusikaupunki HTV	Vakka-Suomi HTV	Varsinais-Suomi HTV
Ennen koronaa	99		
2021	64	131	3750
2022	68	140	400

Pandemian jälkeen myös kotimaanmatkailulla on mahdollisuus jatkaa merkittävää kasvuaan.

Vakka-Suomen matkailun kehittymisen kannalta on tärkeää tarkastella koko läntistä rannikkoa (Salo-Turku -saaristo, Naantali ja Ahvenanmaa-Rauma-Pori) ja sen mahdollisuuksia yhteiskehittämiseen ja yhteisen kasvuohjelman laatimiseen. Hanke hyödyntää ja tukee Varsinais-Suomen Matkailutiekartassa⁶ esiin nostettuja teemoja ja tekee yhteistyötä muiden toimijoiden kanssa.

Pääajatuksena on saattaa kaupunki, lähikunnat ja -kaupungit, elinkeinoelämä, lähialueiden toimijat ja sidosryhmät mukaan kehittämään alueelle yhteistä elinvoimaa. Valikoitujen toimenpiteiden avulla kaupunki kartoittaa alueen kehittämisen potentiaalin, kutsuu yhteen eri toimijat eri sidosryhmistä ja laatii toimenpidesuunnitelmat lähivuosille.

⁵ Almanum – matkailun tulo- ja työllisyystutkimus 6/2023, Ari Karppinen ja Saku Vähäsantanen

⁶ Varsinais-Suomen matkailuelinkeinon kehittämisen tiekartta vuosille 2021–2027. [Varsinais-Suomen-matkailun-tiekartta-2027.pdf](https://www.varsinais-suomi.fi/varsinais-suomen-matkailun-tiekartta-2027.pdf) ([varsinais-suomi.fi](https://www.varsinais-suomi.fi))

Talousarvio

<i>Henkilöstökulut</i>	448 000 €
<i>Hankehallinto, ostot ja palvelut</i>	179 200 €
<i>Erillinen hankinta</i>	
<i>Masterplan suunnitelma ja seuranta:</i>	60 000 €

Yhteensä: **687 000 €**

Moduuli esitellään tarkemmin liitteessä 5 ”Matkailun monet mahdollisuudet”

7. Energiaklusterin käynnistäminen Vakka-Suomeen

Energia-ala on siirtymässä ilmastonmuutoksen hillitsemiseksi pois fossiilisista polttoaineista.

Vakka-Suomessa talouden kannalta merkittäviä toimialoja ovat energiantensiiviset kone-, metalli- ja energiateollisuus. Jotta toiminta säilyy kilpailukykyisenä tulevina vuosikymmeninä, on välttämätöntä edetä kohti erilaisia uusiutuvan energian tuotantoja ja löytää sekä kehittää energiatehokkuutta edistäviä ratkaisuja.

Hankkeen keskiössä ovat mm. aurinko-, biokaasu- ja tuulivoiman, ympäristöystävällisen polttotekniikan, energiatehokkuuden, kiertotalouden sekä akkujen ja akkumateriaalien valmistuksen kehittäminen. Tämä tehdään yhdessä energiatekniikan innovaatiotoimintaan liittyvien TKI-palveluiden kanssa.

Tavoitteet:

Tavoitteena on muodostaa alueelle energia-alan klusteri, jonka avulla teollisen mittakaavan tutkimus- ja kehittämistoiminnat voidaan käynnistää ja kehittää edelleen yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa (tutkimuslaboratoriot, simulointitekniikat, ketterät kokeilut jne.).

Energiaklusterilla on valmiudet tukea energia-alalla toimivia yrityksiä. Energiaklusteri tulee tarjoamaan tukea monipuolisesti innovaatioprosessien eri vaiheissa ja verkoston avulla yritysten toimialat ylittävä yhteistyö tuo uusia mahdollisuuksia innovaatiotoiminnan kehittymiselle ja innovaatioille.

Lisäksi hankkeen kautta syntyy alustoja ja ympäristöjä uusien tuoteideoiden pilotointiin. Klusterin toimintamallia ja palveluita kehitetään yhteistyössä mukana olevien yritysten kanssa. Klusterin tavoitteena on myös löytää yritysten hyödyntämättömät patentit tai muutoin suojatut idea-alueet hyötykäyttöön.

Hankkeen tavoitteet ovat

1. Kartoittaa klusterissa toimijat
 - a. Sidosryhmät (kehittämisyhtiöt, yliopistot (esim. UTU, LUT, TUNI, Aalto, UEF), ammattikorkeakoulut, oppilaitokset, tutkimusryhmät)
 - b. Yritykset (VA akkutehdas, Vahterus, Seger, Biolinja, VSV, Vertek, IBV Suomi, Biopir, Gasum, Warma Uunit, Vexve)
 - i. Yritysten erityisosaamisalueet
 - ii. Hyödyntämättömät yrityspatentit

- c. Toiminta-alue; Vakka-Suomi, Varsinais-Suomi vai valtakunnallinen
2. Kartoittaa erilaiset klusteritoimijat ja verkostot
 - a. Suomessa
 - b. Kansainväliset
 - c. Kasvuvyöhykkeet (Salo-Turku-Tornio / 8 Tie)
3. Kartoittaa erilaisia toimintamalleja
 - a. Vierailut esim. Vaasassa ja Pohjois-Savossa
 - b. Vierailu ja tutustuminen kansainväliseen klusteritoimintaan
4. Laatia Energiaklusteritoimintamalli Vakka-Suomeen
 - a. Palveluiden tarjoajat ja palvelukartan laatiminen
5. Käynnistää Energiaklusteri

Alustava energiaklusterin palvelukartta

Seuraavassa on alustava kuvaus eri palveluista, joita energiaklusterin palveluntarjoajat tuottaisivat energiaklusterin jäsenyrityksille.

- Innovaatioryhmät yrityksille ja sidosryhmille
- TKI-ryhmät / Teemaryhmittäin
- Lopputyöt ja väitöstutkimukset yritysten tarpeisiin (tekniikan lisensiaatti- ja tekniikan tohtoriväitöstyö)
- Tutkimus- ja laboratoriopalvelut yliopistoissa, tutkimusryhmissä ja oppilaitoksissa
- Koulutukset
- Tilaisuudet, tietoiskut ja teematyöpajat
- Nopeat kokeilut
- Kaupallistaminen ja IPR-kysymykset
- Rahoitus- ja kehittämispalvelut

Klusteritoiminnan hyödyt yritykselle

1. Verkostoituminen muiden toimijoiden, yritysten ja klustereiden kanssa alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti
2. Ajantasaista ja ajankohtaista tietoa ja koulutusta
3. TKI-toiminta
4. Uudet menetelmä- ja tuoteinnovaatiot, patentoinnit
5. Nopeat kokeilut ja testaukset
6. Innovaatioryhmissä uusia ideoita liiketoiminnan kehittämiseen
7. Kehittämishankkeiden ja rahoitushakemusten neuvonta
8. Näkyvyys yritysklusterina => kansainvälinen näkyvyys, esim. ministerivierailujen yhteydessä maailmalla
9. Kanava isompiin hankkeisiin, verkostoihin ja toimijoihin

Resurssointi

Hankkeelle valitaan projektipäällikkö ja ostopalveluna klusteritoiminnan käynnistämiseen asiantuntija projektipäällikön tueksi.

Talousarvio 4 vuoden toiminnalle

Henkilöstökulut	290.000 €
Hankehallinto	116.000 €
Ostot	67.000 €

Hankkeen jälkeen:

Hankkeen jälkeen Energiaklusteritoiminta jatkuu yritysrahoituksella. Klusteriin kuuluvien yritysten jäsenmaksut määräytyvät yrityskoon mukaan. Jäsenmaksun suuruus esim.:

Yrityskoko (liikevaihto)	Jäsenmaksu / vuosi	Yritysten lukumäärä
Start-up	100€	
0 – 500 000€	500€	
500 000 – 1 000 000€	1000€	3
1 – 10 milj. €	1500€	3
10 – 50 milj. €	3000€	2
50- milj. €	8000€	2
Yhteensä	29500 €	

Toiminta-aika ja rahoitus

Toimenpiteet Uudenkaupungin äkillisen rakennemuutoksen tuomiin haasteisiin vastaamiseksi toteutetaan 2 + 2 vuoden ajanjaksolla. Edellä mainittujen toimintamoduulien toteuttaminen kokonaisuudessaan edellyttää 7,2 miljoonan euron rahoitusta neljän vuoden aikana.

Toimenpiteet	Vaikutukset	Vaiheistus		Kustannus yhteensä
		2023-2025	2025-2027	
Moduuli 1: Työvoimatarpeen kartoittaminen ja työllistämisen tukipalvelut yrityksille				
<ul style="list-style-type: none"> Kartoitetaan yritysten työvoimatarpeet ja työllistämismahdollisuudet Räätälöidään yrityskohtaisia rekry- ja kielikoulutuksia Tuetaan työllistymistä vielä työsuhteen alkuvaiheessa 	<ul style="list-style-type: none"> Yritysten työvoiman saanto paranee ja työvoiman saatavuus kasvun esteenä vähenee Piilotyöpaikat saadaan esille Nopeampi työllistyminen työstä työhön Osaamisen nosto koulutuksella Kuntakoikeilun ja Te-palveluiden yhteistyön tiivistyminen 	4 htv (1 milj. € 2023 + 1 milj. € 2024)*		400 000 €
Moduuli 2: Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen mahdollisuuksien tunnistaminen – proaktiivinen yritysneuvonta				
<ul style="list-style-type: none"> Proaktiivisen yrityskoordinaatiotoiminnan laajentamisen avulla tunnistetaan alueen eri yritysten kasvun ja kansainvälistymisen edellytyksiä Neuvonta- ja tukipalveluilla lisätään yritysten edellytyksiä hyödyntää jo olemassa olevia, yritysten kasvuedellytysten tukemiseen tarkoitettuja tuki- ja rahoitusinstrumentteja Selvitetään yritystukien mahdollisia katvealueita ja miten niihin olisi mahdollisuus vaikuttaa 	<ul style="list-style-type: none"> Olemassa olevien yritysten liikevaihto ja työntekijämäärä kasvaa Kansainvälistä liiketoimintaa harjoittavien yritysten lukumäärä kasvaa Vakka-Suomen alueen työpaikkarakenne monipuolistuu 	196 000 €	196 000 €	392 000 €

<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään niin sanottua veturiyrittöimintää, jossa pienempien alihankkijoiden edellytyksiä kasvaa ja kansainvälistyä edistetään veturiyrittöimintä/klusterin kautta • Yritysten kilpailukykyyn kehittämiseksi huomioidaan vihreän siirtymän tuomat mahdollisuudet ja tuotannon pienen hiilijalanjäljen tuoma etu kansainvälisillä markkinoilla. 				
Moduuli 3 Vakka-Suomen Yritys- ja Talent-hautomo				
<ul style="list-style-type: none"> • Hankkeen aikana luodaan yritys- ja talent-hautomomallit Vakka-Suomeen. Hautomossa aloittava pienyritys, vasta idea-asteella oleva hanke tai talent-osaaminen saavat systemaattisesti organisoidun kehittämissympäristön • Yrityshautomotoiminnan tavoitteena on aktivoida innovatiivisten uusien yritysten syntymistä ja antaa yrityksille hyvä toimintaympäristö ja asiantunteva tuki yritysten jatkokehittämisessä. 	<ul style="list-style-type: none"> • Yksilön osaamisen, olemassa olevien kontaktien ja yksilön potentiaalın kehittäminen johtaa yritysysteistyöhön tai yritystoimintaan. 	Hautomo: 661 500 € Yritysluotsi: 250 000 €	Hautomo: 661 500 €	1 573 000 €
Moduuli 4 Kala- ja elintarvikeklusterin kasvuedellytykset				
<ul style="list-style-type: none"> • Kehitetään Suomenlahden vilkkaimman kalasataman, Suukarin kalasataman palveluita mm.: <ul style="list-style-type: none"> ○ Laiturijärjestyksen muutokset ○ Kylmäketjun ja logistiikkavaraston kehittäminen 	<ul style="list-style-type: none"> • Kalasataman tuotannon lisäarvon nousu: jatkojalostuksen osuuden kasvaa mm. rehukäytön sijasta. • Kalasataman purkumäärät nousevat 	Toimenpiteiden tarkempi ajoitus aikataulutetaan hankkeiden mukaisesti.		3 710 000 €
Moduuli 5 Infraratkaisut auto- ja akkutehtaan tarpeisiin				
<ul style="list-style-type: none"> • Rakennetaan uusi liittymä Raumantieltä Autotehtaalalle • Rakennetaan liikennevalot Kurjenpolun ja Autotehtaankadun liittymään 	<ul style="list-style-type: none"> • Auto- ja akkutehtaan tulevaisuuden kasvu ei aiheuta liikennehaittoja 	Raumantien liittymä: 200 000 €		400 000 €

		Kurjenpolun liikennevalot: 200 000 €		
Moduuli 6 Matkailun monet mahdollisuudet				
<ul style="list-style-type: none"> Toimenpiteiden avulla kaupunki: <ul style="list-style-type: none"> kartoittaa alueen kehittämisen potentiaalin kutsuu yhteen eri toimijat eri sidosryhmistä laatii toimenpidesuunnitelmat lähivuosille 	<ul style="list-style-type: none"> Uudenkaupungin matkailulle on luotu master plan, toimenpidesuunnitelma ja tiekartta Seudullinen matkailuyhteistyö 	Hanke 313 600 € Master plan 60 000 €	Hanke 313 600 €	687 000 €
Moduuli 7 Energiaklusteri				
<ul style="list-style-type: none"> Tavoitteena on muodostaa alueelle energia-alan klusteri, jonka avulla teollisen mittakaavan tutkimus- ja kehittämistoiminnat voidaan käynnistää ja kehittää edelleen 	<ul style="list-style-type: none"> Vakka-Suomen alueelle on luotu energiaklusteritoimintamalli, jonka avulla alue nousee energia-alalla merkittävämmäksi 	Hankekulut 203 000 € Ostopalvelut 50 000 €	Hankekulut 203 000 € Ostopalvelut 17 000	473 000 €
Yhteensä				7 635 000 €

*Varsinais-Suomen ELY-Keskukselle myönnetty 1 milj. € työllisyysmäärärahan lisäys vuodelle 2023. Vuodelle 2024 haetaan vastaavaa summaa.

ÄRM Toimintamallin seuranta

ÄRM-toimintamallia tullaan seuraamaan jokaisen toimenpiteen osalta asetettavin mittarein toimintamoduulista vastuullisten tahojen; Varsinais-Suomen maakuntaliiton ja ELY-keskuksen, Vakka-Suomen kuntien, Uudenkaupungin kaupungin ja Ukipolis-kehitysyhtiön, toimesta. Mittariston seurannasta kootaan puolivuositain seurantaraportti ÄRM-toimintamallia ohjaavalle ohjausryhmälle ja päätetään tarvittavista lisätoimenpiteistä tavoitteiden saavuttamiseksi.

Moduuli	Mittari	Toivottu muutos	Vastuu
Moduuli 1: Työvoimatarpeen kartoittaminen ja työllistämisen tukipalvelut yrityksille			
	Työvoimatilasto	Työllisten määrä lisääntyy	Uudenkaupungin kaupunki
	Autotehtaalta työnsä menettäneet (URA-seuranta)	Työttömyys laskee	
Moduuli 2: Yritysten kasvun ja kansainvälistymisen mahdollisuuksien tunnistaminen – proaktiivinen yritysneuvonta			
	pk- yritysten yhteenlaskettu liikevaihto	Kokonaisliikevaihto kasvaa	Ukipolis
	Ulkomaankauppaa harjoittavien yritysten määrä	Tilastollinen kasvu tai neuvonnan kautta syntynyt kasvu/uudet vientiyritykset	
	Yrityskäynnit	150 kontaktia hankkeen aikana	
	Yritystukien hyödyntäminen	Hakemusten määrä kasvaa hanketta edeltävään aikaan verrattuna	
Moduuli 3 Vakka-Suomen Yritys- ja Talent-hautomo			
	Yritystilasto	Yritysten määrä lisääntyy Seudun elinkeinoelämän toimialarakenne monipuolistuu	Ukipolis Oy
	Hautomoasiakkaiden määrä	Hautomoasiakkaiden määrä kasvaa hanketta edeltävään aikaan verrattuna	
	Perustetut yritykset	Perustettujen yritysten määrä kasvaa hanketta edeltävään aikaan verrattuna	

Moduuli 4 Kala- ja elintarvikeklusterin kasvuedellytykset			
	Kalasadamaa käyttävien rannikkokalastajien määrä	Määrä kasvaa	Uudenkaupungin kaupunki Lännen Kalaleader
	Trooljalusten puretun saaliin määrä	Määrä kasvaa	
	Avomerikalastuksesta kotisatamanaaan pitävien troolarien määrä	Määrä kasvaa	
	Lajittelukeskuksen purkukertojen määrä (viestii suoraan elintarvikekalastuksesta, rehukalaa ei lajitella)	Määrä kasvaa	
Moduuli 5 Infraratkaisut auto- ja akkutehtaan tarpeisiin			
	Uusi liittymä (Raumantie) ja liikennevalot	Toteutuvat kahden vuoden sisällä	Uudenkaupungin kaupunki
Moduuli 6 Matkailun monet mahdollisuudet			
	Yritysmäärä	Yritysten määrä lisääntyy	Uudenkaupungin kaupunki / Ukipolis Oy
	Tuote- ja palvelupaketit	Tuote- ja palvelutarjonta lisääntyy	
	Yritysryhmähankkeet	Yritysten koko ja liikevaihto kasvaa	
Moduuli 7 Energia			
	Energiaklusteri	Käynnistetään energiaklusteritoiminta	Ukipolis Oy
	Yritysten liikevaihto	Liikevaihto kasvaa	
	Uudet innovaatiot	Innovaatioiden määrä kasvaa	

Liitteet:

Liite 1: Hautomotoimintasuunnitelma

Liite 2: Kala- ja elintarvikeklusterin kasvuedellytykset

Liite 3: Kalasataman yleissuunnitelma 2023

Liite 4: Uudenkaupungin autotehtaan liikennetarpeet (Traficom 2022)

Liite 5: Matkailun monet mahdollisuudet